

Ekologinis ūkininkavimas

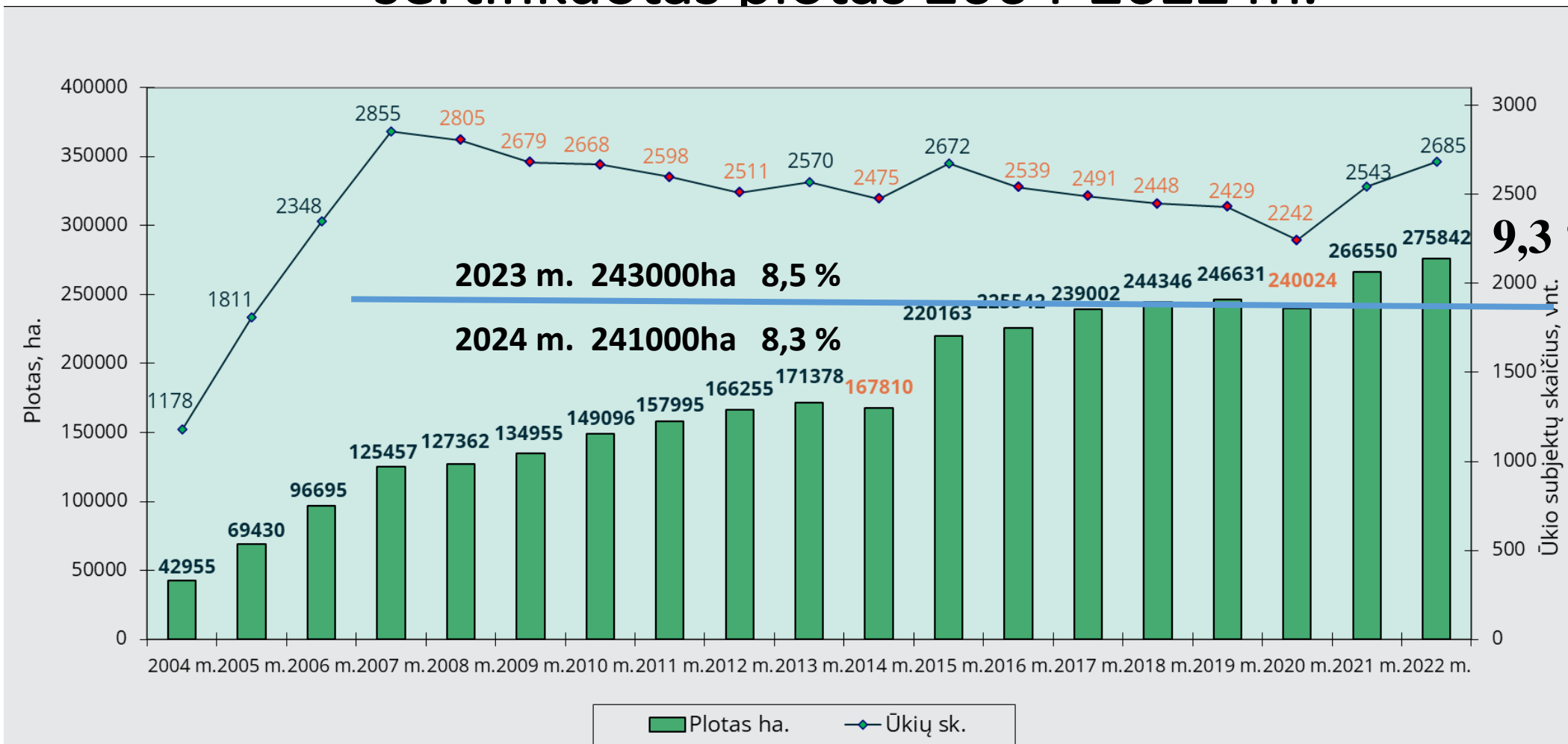
„KIEK KAINUOJA EKOLOGIŠKUMO ŽENKLELIS,
arba AR VISKAS TAIP PAPRASTA? “

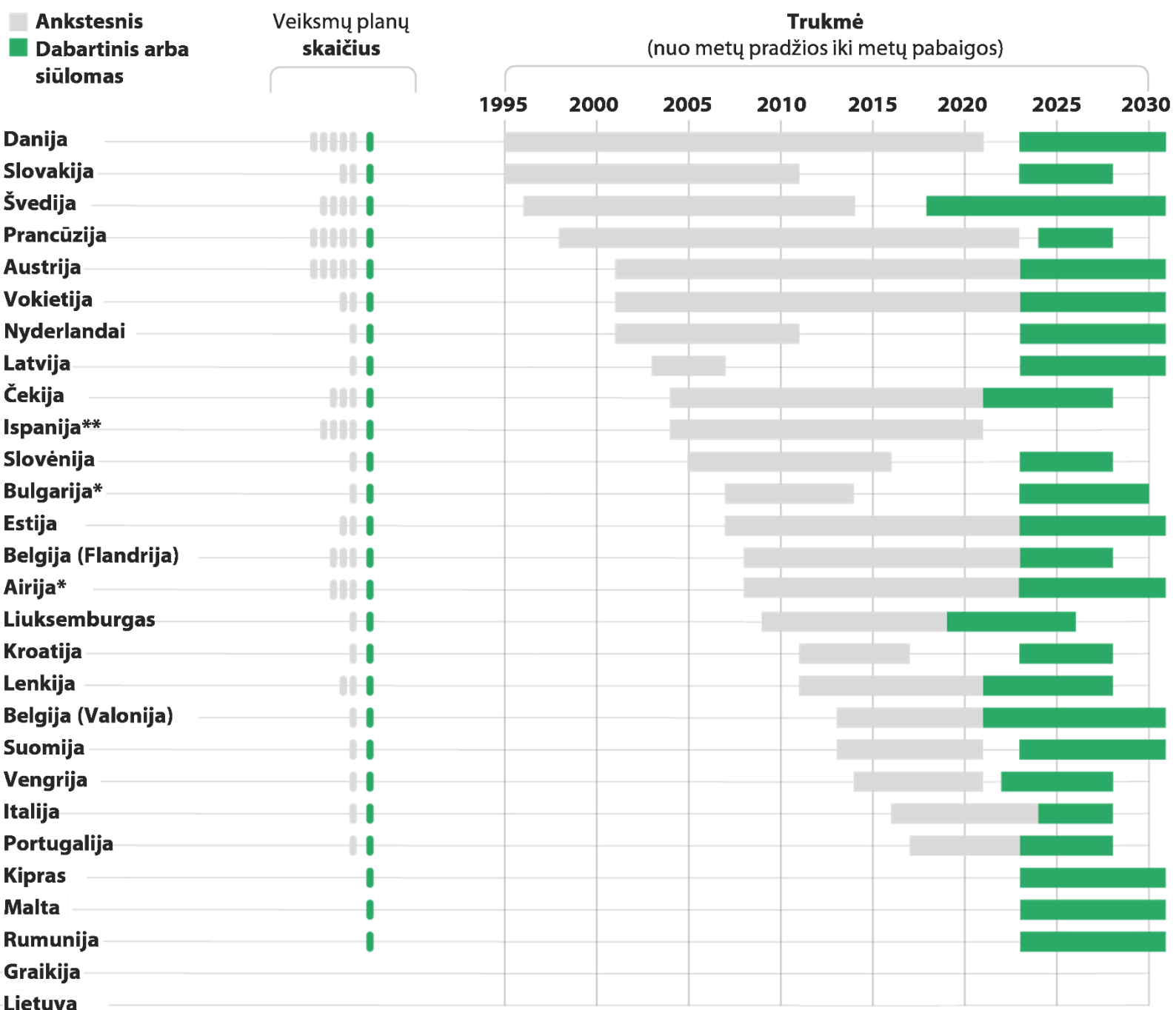
Mindaugas Petkevičius

Lietuvos ekologinių ūkių asociacijos pirmininkas

Ekologiškai ūkininkaujančių veiklos vykdytojų skaičius ir sertifikuotas plotas 2004-2022 m.

* Graikija ir Lietuva niekada nebuvo priėmusios ekologinio ūkininkavimo veiksmų plano.

KAIP ATPAŽINTI EKOLOGINĮ ŪKĮ?

Ekologinės žemdirbystės uždaras gamybos ciklas

“Dirvožemis – augalas – gyvūnas –
žmogus“

Planting rows of nitrogen fixing trees
+
planting trees along the hillside to control
soil erosion

Integration of
animals into the
farming system

Crop rotation
+
intercropping
system

Make fences

Manure application in
fodder crop field

Growing nitrogen
fixing legumes

EKOLOGINIŲ ŪKIŲ APŽIŪRĖKIME IŠ ARČIAU

Ganosi ganyklose, vaikšto laisvai

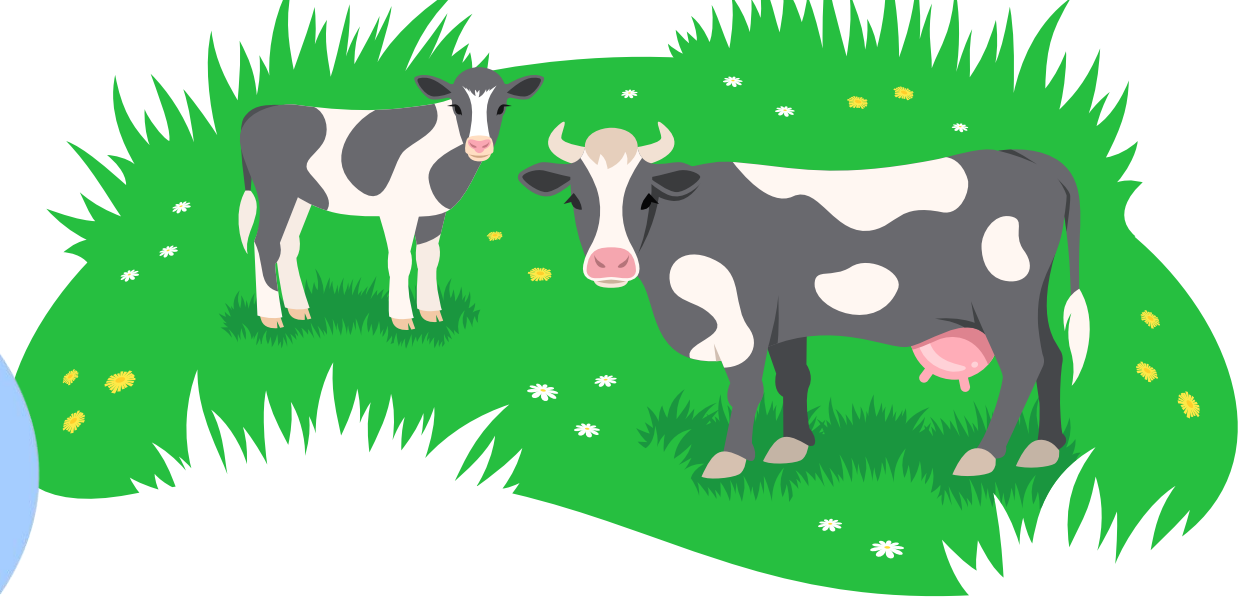
Visada prieinamas vanduo

GYVŪNAI AUGINAMI LAUKE

Ekologiškai auginami javai

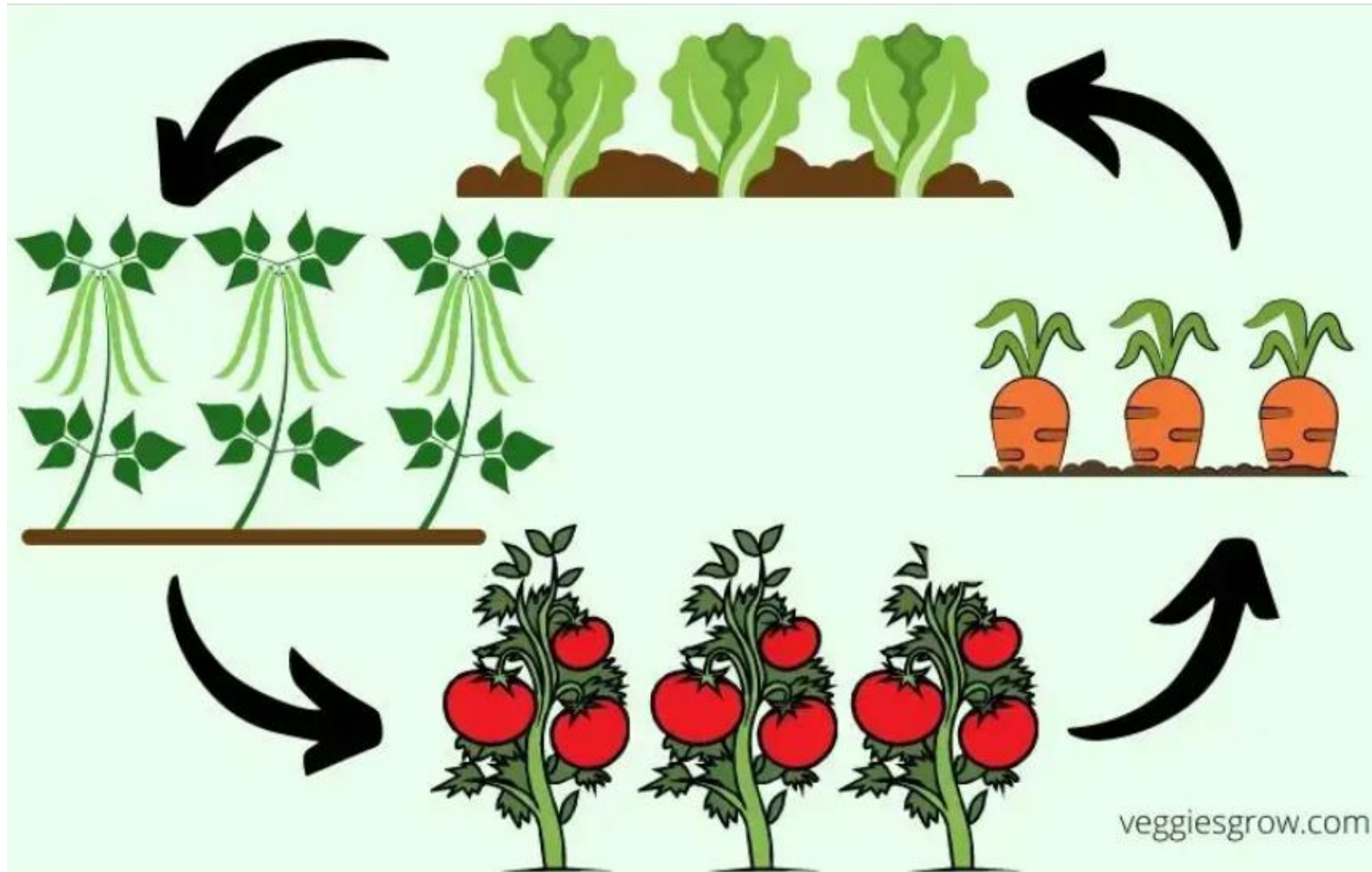

EKOLOGINIAME ŪKYJE AUGALŲ SĖJOMAINA

Daržovių sėjomaina

✓ EKOLOGINĖJE GAMYBOJE LEISTINOS NAUDOTI PAGALBINĖS MEDŽIAGOS

✓ Trąšos ir dirvos gerinimo priemonės

Ekologinės gamybos ūkiuose galima naudoti trąšas, dirvos gerinimo priemones ir maistingąsias medžiagas tik išvardintas Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 2021/1165 II priede kaip nurodyta 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2018/848 „Dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007“ 24 straipsnio 1 dalies b punkte.

 Patvirtintų trąšų ir dirvos gerinimo priemonių tinkamų ekologiinei gamybai sąrašas.

 Prašymo forma

✓ Augalų apsaugos produktai

Ekologinės gamybos ūkiuose augalų apsaugai galima naudoti tik Lietuvos Respublikoje registruotus augalų apsaugos produktus, kurių veikliosios medžiagos yra nurodytos Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 2021/1165 I priede kaip nurodyta 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2018/848 „Dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007“ 24 straipsnio 1 dalies a punkte.

 Patvirtintų augalų apsaugos produktų tinkamų ekologiinei gamybai sąrašas.

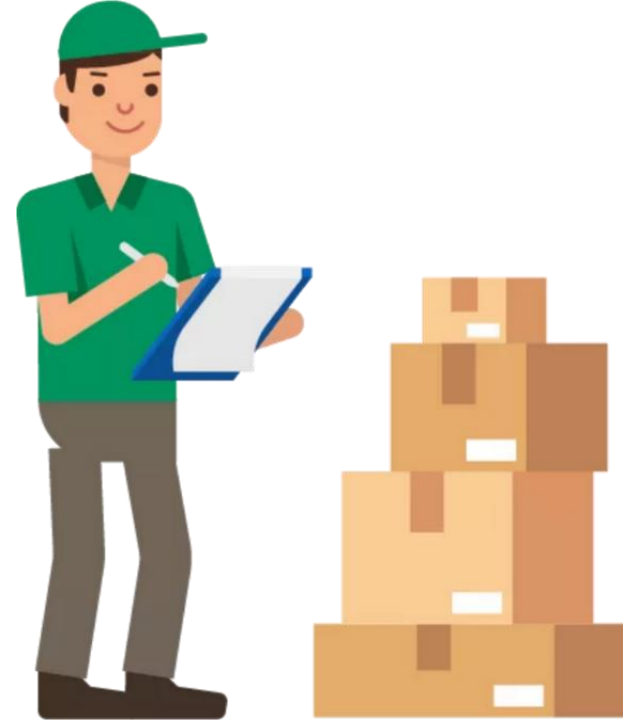
✓ Pašarų priedai, pašarinės žaliavos

Veiklos vykdytojai arba platintojai, norintys gauti kontrolės institucijos patvirtinimą, kad gyvūnų mitybai skirti pašarų priedai, pašarinės žaliavos (toliau – *pagalbinės medžiagos*) yra tinkamos naudoti ekologinėje gamyboje, turi

- **pateikti** prašymą (forma F-107);
- **sumokėti** pagalbinių medžiagų įvertinimo **mokestį** ir pateikti pavedimo kopiją. **Atkreipiame dėmesį**, kad pagalbinių medžiagų įvertinimo **mokestis**

**RŪPESTINGA PASĖLIŲ
PRIEŽIŪRA,
SKIRTINGI AUGALAI, TIK
LEISTINŲ MEDŽIAGŲ
NAUDOJIMAS**

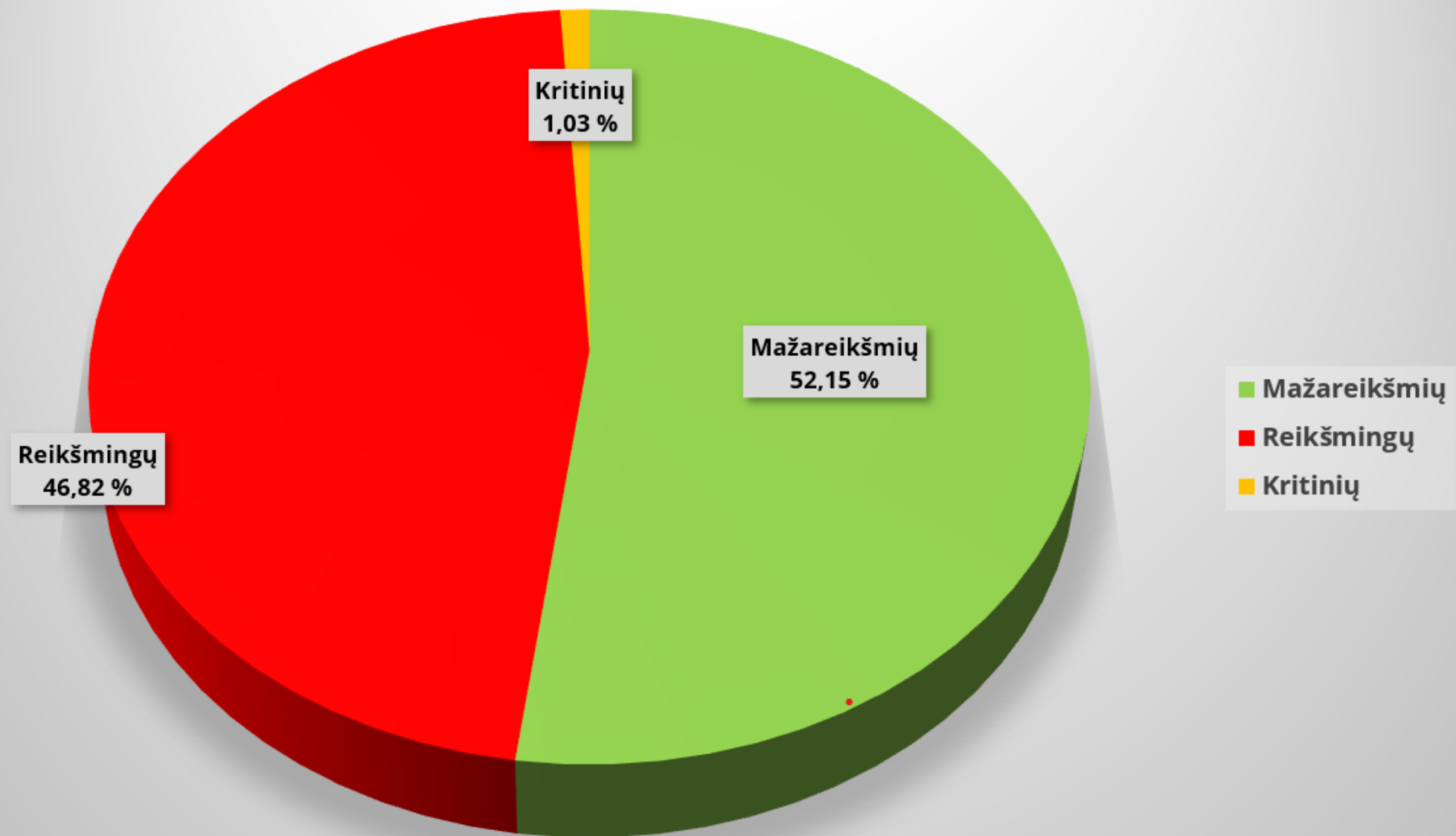

GRIEŽTA KONTROLĚ

Neatitikčių atvejų pasiskirstymas 2023 m. augalininkystės, gyvulininkystės srityse

(Ekoloģinēs gamybos žurnalo forma)

**EKOLOĢINĒS GAMYBOS
ŽURNALAS**

(Saugomas 5 metus)

Žemēs ūkio valdos veiklos vykdytojo vardas, pavardė ar įmonės pavadinimas _____

AUGALININKYSTĖS, GYVULININKYSTĖS PRODUKCIJOS APSKAITA

5 lentelė

Produce ija	Stat usa s	Produkcijos judėjimas	Mato vnt.	Likut is prad žiai	Sausi s	Vasa ris	Kova s	Bala ndis	Gegu žė	Birže lis	Liepa	Rugp jūtis	Rugs ėjis	Spali s	Lapk ritis	Gruo dis	Iš viso	Likut is pabai gai	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
		Pasigaminta																	
		Pirкта																	
		Snaudota sėjai		X															X
		Snaudota sertifikuotų ūkinių gyvūnų pašarui*		X															X
		Parduota		X															X
		Snaudota asmeninėms reikmėms ir (ar) nurašyta		X															X
		Snaudota perdirbimui		X															X
		Pasigaminta																	
		Pirкта																	
		Snaudota sėjai		X															X
		Snaudota sertifikuotų ūkinių gyvūnų pašarui*		X															X
		Parduota		X															X

(veiklos vykdytojo vardas, pavardė ar įmonės pavadinimas; valdos Nr. ar įmonės kodas; metai)

MAISTUI IR (AR) PAŠARAMS GAMINTI PANAUDOTŲ ŽALIAVŲ APSKAITA*

13 lentelė

Data (metai– mėnuo– diena)	Maisto produktas / Perdirbti pašarai		Panaudotų žaliavų kiekis, mato vnt.	Pagaminto maisto produkto / pašaro kiekis, mato vnt.	Gamybos nuostolių kiekis, mato vnt.
	Maisto produkto pavadinimas	Panaudotos žaliavos maisto produkto / pašaro gamybai			
1	2	3	4	5	6

*Veiklos vykdytojai gali registruoti ir pateikti oficialios kontrolės metu kontrolės institucijai visą šioje lentelėje nurodytą informaciją šioje formoje ar kitoje formoje, kuri patvirtinta veiklos vykdytojų vidinėse procedūrose.

Veiklos vykdytojo (savininko) arba atsakingo darbuotojo

(parašas)

(vardas, pavardė)

AUGALININKYSTĖS PREVENCINIŲ IR ATSARGUMO PRIEMONIŲ PLANAS
(Ši plano forma yra rekomendacinio pobūdžio)

1. VEIKLOS VYKDYTOJO DUOMENYS											
1.1	Veiklos vykdytojo vardas, pavardė / įmonės pavadinimas. Pildoma DIDŽIOSIOMIS RAIDĖMIS										
1.2	Žemės ūkio valdos atpažinties kodas:										

2. TAIKYMO SRITYS RIZIKOS ELEMENTAMS NUSTATYTI										
2.1 DIRVOŽEMIO DERLINGUMAS (R2018/848 6 str., a) punktas, II priedas, I dalis, 1.9. punktas) (organinės trąšos pasigamintos savame ūkyje, įsigytos iš kitų ūkių, naudojamos trąšos ir dirvožemio gerinimo priemonės iš VATŽŪM sąrašo)										
RIZIKOS LYGIS		RIZIKOS PRIEŽASTYS				PLANUOJAMŲ PREVENCINIŲ IR ATSARGUMO PRIEMONIŲ APRAŠYMAS				
☐	Žema rizika									
☐	Vidutinė rizika									
☐	Aukšta rizika									
2.2 SERTIFIKUOJAMI LAUKAI (R2018/848 28 str.) (ribojasi su kaimyniniais įprastiniais laukais, kitais galimais taršos šaltiniais)										
RIZIKOS LYGIS		RIZIKOS PRIEŽASTYS				PLANUOJAMŲ PREVENCINIŲ IR ATSARGUMO PRIEMONIŲ APRAŠYMAS				
☐	Žema rizika									
☐	Vidutinė rizika									
☐	Aukšta rizika									
2.3 NAUDOJAMA TECHNIKA (R2018/848 II priedas, I dalis, 1.9.1 punktas) (naudojama savo ūkio, gaunamos paslaugos iš kitų ūkių, tiekiamos paslaugos kitiems ūkiams)										
RIZIKOS LYGIS		RIZIKOS PRIEŽASTYS				PLANUOJAMŲ PREVENCINIŲ IR ATSARGUMO PRIEMONIŲ APRAŠYMAS				
☐	Žema rizika									
☐	Vidutinė rizika									
☐	Aukšta rizika									

2.4 KENKĖJAI (R2018/848 II priedas, I dalis, 1.10. punktas)
(natūralūs priešai, augalų rūšys, veislės, sėjomaina, mechaniniai ir fiziniai metodai, ekologinėje gamyboje leidžiami produktai)

GYVULININKYSTĖS PREVENCINIŲ IR ATSARGUMO PRIEMONIŲ PLANAS
(Ši plano forma yra rekomendacinio pobūdžio)

1. VEIKLOS VYKDYTOJO DUOMENYS	
1.1	Veiklos vykdytojo vardas, pavardė / įmonės pavadinimas. Pildoma DIDŽIOSIOMIS RAIDĖMIS
1.2	Žemės ūkio valdos atpažinties kodas:

2. TAIKymo sritys rizikos elementams nustatyti	
2.1 GYVŪNŲ LAIKYMAS (R2018/848 9 str., 7 punkto a) papunktis, 14 str., 2 punkto e) papunkčio iii) <i>(sertifikuojamų ir nesertifikuojamų gyvūnų laikymas ūkyje, gamybos procesų atskyrimas visuose etapuose, diendaržių, lauko aikštelių plotai, gyvūnų laikymo tankis patalpose)</i>	
RIZIKOS LYGIS	RIZIKOS PRIEŽASTYS
☐ Žema rizika	
☐ Vidutinė rizika	
☐ Aukšta rizika	
PLANUOJAMŲ PREVENCINIŲ IR ATSARGUMO PRIEMONIŲ APRAŠYMAS	
2.2 GYVŪNŲ KILMĖ (ES 2018/848 II priedas, II dalis 1.3. punktas) <i>(bandos plėtimasis savo ūkyje užaugintais gyvūnais, pirkimais iš kitų ekologinių, įprastinės gamybos ūkių, perkamų gyvūnų atitikimas reikalavimams)</i>	
RIZIKOS LYGIS	RIZIKOS PRIEŽASTYS
☐ Žema rizika	
☐ Vidutinė rizika	
☐ Aukšta rizika	
PLANUOJAMŲ PREVENCINIŲ IR ATSARGUMO PRIEMONIŲ APRAŠYMAS	
2.3 GYVŪNŲ MITYBA (ES 2018/848 II priedas, II dalis 1.4. punktas) <i>(savo ūkyje paruošti pašarai, perkami pašarai, naudojimas pašarų ruošimo paslaugomis, perkamų pašarų, paslaugų atitikimas reikalavimams)</i>	
RIZIKOS LYGIS	RIZIKOS PRIEŽASTYS
☐ Žema rizika	
☐ Vidutinė rizika	
☐ Aukšta rizika	
PLANUOJAMŲ PREVENCINIŲ IR ATSARGUMO PRIEMONIŲ APRAŠYMAS	

Dėl kasmetinio tikrinimo ➤

[Redacted] @ekoagros.lt

skirta aš ▼

Laba diena,

Siunčiame Jums laišką dėl kasmetinio tikrinimo.
Originalas siunčiamas nebus.

Pagarbiai,

Informuojame, kad už nustatytus neatitikimus šiais metais bus taikomos poveikio priemonės pagal Priemonių už ekologinės gamybos reikalavimų pažeidimus taikymo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2022 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 3D-879 .

BENDROSIOS GAMYBOS TAISYKLĖS (BT)					
Kodas	Reikalavimų sritis	Reikalavimai	Pradinė neatitikties klasifikacija (M, R, K)	Pradinė priemonė	Priemonė, jei neatitiktis pasikartoja
01.BT	Veiklos vykdytojas ar jo įgaliotas asmuo atsisako (nesudaro sąlygų) kontrolės institucijai tinkamai atlikti oficialią kontrolę.	R 2017/625 15 str. 1; R 2017/625 15 str. 2; R 2017/625 15 str. 3; EGT 15.	K	B3 ir (B6 ar B7)	B3 ir B7
02.BT	Veiklos vykdytojas neužregistravo vykdomos veiklos, kurią sertifikuoja pagal bendruosius Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus.	R 2018/848 2 str. 4; R 2018/848 2 str. 5.	M	B0	B0
03.BT	Veiklos vykdytojas neinformavo apie veiklas, kurias pavedė vykdyti subrangos pagrindais trečiosioms šalims, už kurias išliko pats atsakingas.	R 2018/848 34 str. 1; R 2018/848 34 str. 3.	M	B0	B1 ar B2
			R	B1	B2 ar [B3 ir (B6 ar B7)]
04.BT	Veiklos vykdytojas neinformavo apie veiklas, kurias pavedė vykdyti subrangos pagrindais trečiosioms šalims, už kurias atsakingas subrangovas ir subrangovo vykdomai veiklai yra netaikoma oficialioji kontrolė (nesertifikuotas subrangovas).	R 2018/848 34 str. 1; R 2018/848 34 str. 3; R 2018/848 35 str. 1.	M	B0	B1 ar B2
			R	B1 ir B2	B3 ir B6
05.BT	Veiklos vykdytojas per 5 darbo dienas, bet ne vėliau kaip iki oficialios kontrolės vietoje dienos, raštu neinformavo apie visus ekologinės gamybos arba perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio gamybos vieneto ir veiklos, kuri vykdoma pagal R 2018/848, pasikeitimus, taip pat ir apie atitinkamų praktinių priemonių pasikeitimus, kurių ėmėsi siekdamas užtikrinti reglamento R 2018/848 laikymąsi. Neatitiktis neturi įtakos ekologinės gamybos metodui ar produkto ekologiškumui.	R 2018/848 34 str.; R 2018/848 39 str.1; R 2018/848 II priedas V dalis 1.5 a); R 2021/2119 3 str.; EGT 10 ; EGT 18.	M	B0	B1 ar B2
			R	B1	B2
06.BT	Veiklos vykdytojas per 5 darbo dienas, bet ne vėliau kaip iki oficialios kontrolės vietoje dienos, raštu neinformavo	R 2018/848 34 str.; R 2018/848 39 str.1;	R	B1 ir B2	B3 ir (B6 ar B7)

☞ LEIDIMAI TAIKYTI EKOLOGINĖS GAMYBOS REIKALAVIMŲ IŠIMTIS

 [Leidimų taikyti ekologinės gamybos išimtis išdavimo tvarka \(TV-25\).](#)

Ekologiškos ir perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio augalų dauginamosios medžiagos duomenų bazė (Lietuvai skirtas modulis) pasiekama interneto adresu <https://www.organicxseeds.lt>.

Ekologiškai auginamų gyvūnų ir (arba) ekologinės akvakultūros gyvūnų jauniklių duomenų bazė (Lietuvai skirtas modulis) pasiekama interneto adresu <https://organicxlivestock.lt>.

Augalų rūšių, kurių neekologinės gamybos būdu užaugintą augalų dauginamąją medžiagą (išskyrus sėjinukus, bet įskaitant sėklines bulves) ekologinės gamybos veiklos vykdytojai, naudojančys ir (arba) auginantys / gaminantys augalų dauginamąją medžiagą, skirtą naudoti ekologinėje gamyboje, gali naudoti be atskiro leidimo, sąrašas (2024-08-27): ŽŪM_raštas_dėl_leidimo_ir_sąrašas.pdf

įprastinė produkcija

pereinamojo laikotarpio produkcija

ekologiška produkcija

Tik trečiais arba ketvirtais metais
produktai tampa ekologiški

2024

2025

2026

2027

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1 2 3 4 5 6 7

1

v. kviečiai

v. rapsai

kukurūzai

v. kviečiai

d. žolės

2

žirniai

ž.kviečiai

burokėliai

r. dobilai

3

v. kvietrugiai

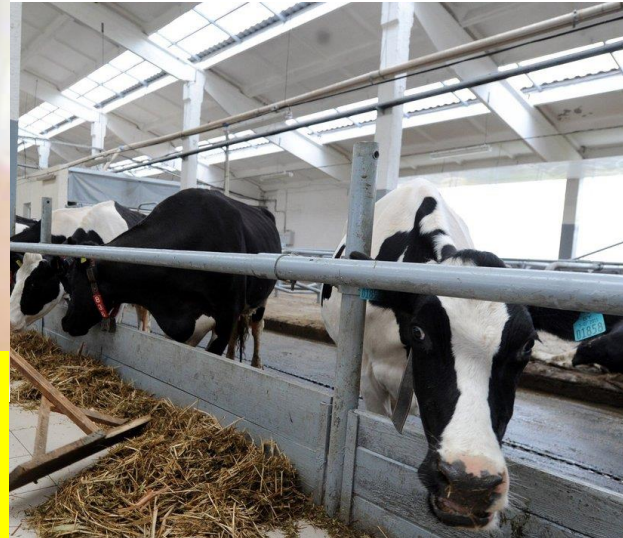
kininiai kopūstai

žirniai

kininiai kopūstai

4

KIEK KAINUOJA EKOLOGIŠKUMO ŽENKLELIS?

Sertifikavimo mokestis
 $150 \text{ ha ūkis} / 50 \text{ karvių} = 1500 \text{ Eur}$
 $3 \text{ metai} \times 1500 \text{ Eur} = 4500 \text{ Eur}$

**EKOLOGIŠKAS MAISTAS
UŽAUGINTAS BE CHEMINIŲ
MEDŽIAGŲ, VYKDOMAS MĖGINIŲ**

**ĖMIMAS IR
KONTROLĖ**

Ekologiškus produktus auginame sveikame dirvožemyje

Ekologiniame ūkyje užauginami sveikesni produktai

Ekologiniai ūkiai prisideda prie biologinės įvairovės išsaugojimo

Bitė / AP nuotr.

Ekologiniuose ūkiuose gyvūnai tenkina prigimtinius poreikius

Ekologiniuose ūkiuose išsaugomas natūralus kraštovaizdis

Ekologinių ūkių veikla yra palanki ir Baltijos jūrai

TRUMPA MAISTO TIEKIMO GRANDINĖ

IŠ ŪKININKO – TIESIAI VARTOTOJUI

Lietuvos ūkiai gali užauginti ir Jus aprūpinti ekologišku maistu!

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!

Mindaugas Petkevičius

Lietuvos ekologinių ūkių asociacijos pirmininkas

